är denna oöverkomliga gräns, denna hejdande hämning han vill övervinna, oviss om resultatet ska bli den stora insikten eller den egna förintelsen. Ensam med en bärare, sedan alla de andra stupat eller skingrats på vägen, uppnår han slutligen det eftersträvade berget. I den rena luften högt ovan djungeln, bland glaciärer och snösvepta klippbranter, känner han en stigande lycka, en alltförsonande frid och harmoni. Mer då har han inte längre någon väg tillbaka.

Det är en lätt religiös prägel över Prokoschs vackert formulerade, men ganska dunkla funderingar. Han klagar på sedvanligt sätt över att mänskligheten förlorat tron, förlorat den vägledande bild som människoanden skapat och upphöjt över sig själv. Afrika framförs som en skrämmande och varnande vision av världen sådan den en gång varit, prisgiven åt naturens besatthet, försänkt i sin omedvetna ondska: vilket också ska föreställa världen sådan den åter håller på att bli. Men Prokosch har bara förmått framföra sökaren efter en insikt som är lika med förintelse.

Artur Lundkvist

SKATTER OCH JORDPOLITIK

Till de många handböckerna om beskattning och deklaration har Tidens förlag fogat ännu en: *Våra skatter* av *Henning Thylin* (3 kr.). Det är en fullständig och redig sammanfattning med praktiskt uppställda tabeller.

Vid 1947 års riksdag antogs vittsyftande ändringar i lagstiftningen om jorddelning för att underlätta en ekonomiskt lämplig avrundning av brukningsdelarna. De äldre kommentarerna i Norstedts gula serie har därför avlösts av en ny med titeln *Avstyckning och sammanläggning* beträffande fastigheter på landet. Författarna, hovrättsrådet *Hugo Henkow* och borgmästare *Ake von Schultz*, har lämnat en genska utförlig redogörelse för det nya i lagstiftningen och följer sedan det kända schemat med förklaringar och motiv till varje paragraf för sig.

L. H.

General Stilwell i Kina

DÅ JAPANERNA attackerade Pearl Harbor var den 58-årige *Joseph W. Stilwell* generalmajor och chef för de i Kalifornien förlagda trupperna. Inom den amerikanska armén hade han i ett hänseende en enastående ställning: han hade under tre perioder på sammanlagt tio år varit verksam i Kina, bland annat som militärattaché och vägbyggare. Dessa erfarenheter förde honom under andra världskriget till en post som gav honom bittra personliga prövningar och stor folklig berömmelse. I februari 1942 sändes han till Chungking som USA:s militäre representant och fick sedermera befäl över stora delar av den kinesiska armén. Hans första uppgift, att försvara Burma, misslyckades totalt; redan på försommaren 1942 var de engelska och kinesiska trupperna fördrivna av japanerna. Efter en lång tid av reorganisationsarbete kom Stilwell tillbaka till Burma på senhösten 1943 som ledare av den kinesiska armé som jämte engelska trupper under lord Louis Mountbatten genomförde återerövringen. I oktober 1944 blev han emellertid återkallad på grund av konflikter med den kinesiske diktatorn. Han deltog sedermera i det amerikanska kriget mot Japan och avled kort tid efter segern.

Stilwell med geväret i remmen som mannarna i ledet på marsch genom Burmas djungler.

Förra året utgav Stilwells hustru ett urval av hans dagboksanteckningar och brev från Kinatiden 1942—1944 (*The Stilwell Papers*, William Sloane Associates). Dessa skildringar och iakttagelser har väckt oerhört uppseende genom sin sakliga åskådlighet och sin ytterliga frispråkighet. De ger en utomordentligt god bild av de båda Burmafälttågen, väsentligen bestående i ändlösa marscher genom vildmarken. Men det är främst Stilwells omdömen om personer och förhållanden som ger hans bok intresse. Få deltagare i världskriget kan ha varit fyllda av sådan ilska mot chefer och medarbetare, och ingen har hittills med tillnärmelsevis sådan öppenhet givit uttryck åt denna ilska. Under långa tider tycks Stilwell ha levt i behärskat raseri; endast vid enstaka tillfällen — lyckostunder för honom själv — kunde han säga ut vad han tänkte, dessemellan fick han nöja sig med att i brev till hustrun och i dagboken ge luft åt en bitterhet som inte sällan för tanken till Strindberg och andra ursinnets diktare.

Många har vittnat om att Franklin Roosevelt ofta var föga insatt i de frågor han måste behandla och avgöra. De har irriterats över detta, men samtidigt bevekts av Roosevelts vänlighet och charm. Inte så Stilwell. Samtalen med presidenten var för honom en pina. Så här beskriver han det första sammanträffandet efter krigsutbrottet: "F. D. R. mycket vänlig och mycket litet imponerande. Talade till mig som om jag varit en valman. Svamlade om sina idéer för kriget... 'en front på 5.000 mil är min modell' etc. etc. 'Den verkliga strategin är att slåss med allihop på en gång' etc. etc. Bara en massa struntprat." Referatet av samtalet mellan Roosevelt och Stilwell i Kairo två år senare förevisar presidenten som en stolle, som undvek alla egentliga problem och interfolierade sina tomma fraser med omotiverade flin. Lika typisk är beskrivningen av Willkies berömda besök i det kinesiska högkvarteret på sommaren 1942. "Det gäller för dem att trötta ut honom och göra honom så förslöad med mat och dryck att han förlorar all kritisk förmåga..."

Stilwell föraktade visserligen många av sina landsmän, men han föraktade utlänningar ännu mer. Engelsmännen — i regel omtalade med ett skymford — beskrivs som lata snobbar, krigshjältar som Wavell, Alexander och Mountbatten framstår som komiska figurer. I början får Mountbatten beröm för sin friska pojkaktighet, men snart blir tonen en annan. I ett brev till hustrun skriver Stilwell att de amerikanska soldaterna förlorat illusionerna om England: "De har fått se det brittiska imperiet med byxorna nedknäppta, och det är ingen vacker syn. Jag har förut betraktat Mountbatten som en recentior, men nu har jag degraderat honom till gymnasist. Vi bör verkligen vara tacksamma mot George Washington och hans få medhjälpare för att de lyckades klara revolutionskriget."

Det är mot bakgrunden av denna kverulans som man måste se de uttalanden om den kinesiska regimen och Chiang Kai-shek som givit Stilwells bok politisk betydelse. Men samtidigt bör betonas att dessa uttalanden har en alldeles speciell färg, de är präglade av verkligt hat. Oduglighet, korruption, servilitet uppåt och hårdhet nedåt säges kännetecknа de kinesiska ledarna. Stilwell är utsliten av att söka "påverka en envis, okunnig, fördomsfull och egenkär despot som aldrig hör sanningen annat än från mig och finner det svårt att tro på den". En middag hos diktatorn är ett lidande: "I närvaron av Den Högste vågar ingen göra en anmärkning eller fälla ett omdöme. Den skrämda tystnaden råder till dess en Visdomens Pärla kastas eller någon djärv utlänning frågar om melonen kommer från Hami. Den stela hållningen och den ängsliga minen visar att svetten rinner efter ryggen på de inbjudna." Gemenhet och oduglighet är Chiangs signatur — ingenting annat. Gång efter annan görs jämförelser mellan den härskande byråkratin och kommunisterna, och de utfaller alltid till de senares fördel.

Madame Sun Yat-sen som generalens charmanta bordsdam.

Trots all klagan och ilska inger Stilwell sympati och beundran. Han var anspråkslös i dubbel mening; han delade sina soldaters magra kost och hårda strapatser, och han var ofta medveten om sina egna svagheter. Denne halvblinde och uttröttade krigare, med sin ständiga oro för att aldrig få återse de sina och villan i Kalifornien, har inte utan skäl blivit en amerikansk folkhjälte. Hans bok slutar med orden: "Om en människa kan säga att han inte svikit sitt land och om han står ut med sig själv, så finns det inget mer han har rätt att önska sig." Stilwell kunde ta ut steget från ilska till resignation.

Herbert Tingsten

Handelskammaren mot pappersskatt

En lång rad exempel på svårigheter till följd av bristen på papper och papp ges i en skrivelse till handelsministern från Stockholms handelskammare, som understryker att förhållandena på detta viktiga område av näringslivet måste normaliseras. En möjlighet som här står till buds är att slopa pappersskatten. För de producenter som i sin tillverkning använder papper eller papp är i vissa fall driftsnedläggelser att vänta. För distributionen kommer i olika hänseenden betydande svårigheter att uppstå. Karaktäristiskt för situationen är, säger handelskammaren, att den tvingar till åtgärder som för näringslivet medför ökat arbete, ökat besvär och ökade kostnader. Genom skillnaden i de självförsörjande och icke självförsörjande brukens förhållanden drabbas avnämarna mycket ojämnt.

NY länk i PARADIMAL-kedjan:

P-spray med DDT

— tillsatt med speciella insektsgifter för snabbare och längre verkan —

mot MAL
FLUGOR
MYGG
OHYRA och
ANDRA SKADEINSEKTER

just nu gäller det malen!

I denna nyaste HERDIN-produkt har vetenskapens allra senaste rön på insektsmedlens område tillvaratagits. Det har blivit ett oerhört effektivt medel, som ger omedelbart resultat och vars insektsdödande egenskaper består under långa tider. P-spray verkar både snabbt och länge!

1/4 l. kr. 1:90, 1/2 l. kr. 3:25, 1/1 l. kr. 5:80.

Övriga välkända länkar i PARADIMAL-kedjan:

Paradimal-skott För garderober och klädskåp. Hänges högt.

Paradimal-pulver För mattor, möbler och klädkistor. Lämpligt att använda i dammsugare.

B-tabletter Samma som Paradimal-skott men i mindre förpackning.

C-tabletter Stoppas i lådor, kistor, i fickor på kläder o. s. v. och så naturligtvis

P-ringen kanske den mest praktiska av dem alla. Hänges direkt på krokar eller klädhängare i garderoben. Möjliggör ständig kontroll, "avdunstad" ring ersättes behändigt med ny!

Malen "dör som flugor" när den råkar ut för P-spray

A. W. HERDINS FÄRGVERK AB, FALUN

Mönsterhörnan, 1 tr.

V-å-r-m-ö-n-s-t-e-r-n-y-t-t på NK!

Nu står vårsäsongen för dörren — Ni längtar efter något nytt och vackert att sätta på Er, inte sant? Och Ni vill vara ute i god tid, gör ett besök i NK:s Mönsterhörna, där Ni bland alla mönsternyheter från STIL kan få massor av goda uppslag till våreleganssen. Det svenska STIL-mönstret är lätt och roligt att sy efter och så instruktivt att sömnaden klaras av som en dans. Modellerna här bredvid — Stil 3628 — är en chic nyhet med klädsam bolero och klock vid kjol. Storlek 38, 40, 42. Pris **1:70**
Stil 3603 — har den moderna stilen med vidden samlad baktill. Storlek 40, 42, 44. Pris **1:70**

★

Fru Shopman går NK-rond...

Fru Shopman och hennes medhjälperskor på Kundtjänst går sina regelbundna ronder i varuhuset för att stå våra kunder ute i landet till tjänst och de som av någon annan anledning ej har tillfälle besöka NK. De vet vad våra kunder vill ha och de ser med *kundens* ögon på inköpen. Denna gång har fru Shopman funnit ett utomordentligt trevligt *serveringsförkläde* med mössa, på avdelningen för hemmarockar, 2 trappor, som hon på det varmaste kan rekommendera. Finns i olika utföranden, sydda i Wictorialawn och med eller utan spetsar. Det här avbildade är sytt på NK:s egna ateljéer och är garnerat med veck och spetsar samt försett med långa knytband. Pris **13:50**
Därtill hörande mössa **4:75**
Vill Ni anlita Fru Shopman och Kundtjänst, ring "NK" och begär 225, 296 eller 297. Har Ni tillfälle köpa förklädena själv hittar Ni dem på

Avd. för hemmarockar och förkläden, 2 tr.

★

Våren skymtar — Vistra och andra tyger är aktuella!

Faktum är att det är tid att tänka på det som skall sys för vår- och sommargarderoben. Bomull i alla variationer blir högaktuellt och NK gör nu en första presentation i Ljusgården av det nya som kommer — bl. a. utomordentligt smakfulla Mölnlycketyger. Se t. ex. *Vistra Imprimé*, i läckra färger och mönster, passande till klänningar och blusar. Bredd 70 cm. och pris per meter **2:65**
Douppion på vit botten med fantasimönster och det högmoderna bombmönstret (finns även på blå och rosa botten). Skrynkelfri. Bredd 80 cm., pr meter **6:65**
Lavable Imprimé, skrynkelfri, i såväl djärvare som diskretare mönster, i ett flertal färgställningar. Bredd 80 cm., pris per meter **7:25**

Ljusgården

"De Femtons" fönster är värda att studera!

Med var och en sin motivering har här 15 olika yrkesutövare bland NK:s varor valt ut saker, vilka de anser vara just sådana som de själva vill ha dem, ledda av principen "bra vara, rätt vara till rätt pris". Därtill kommer att samtliga fönster är utomordentligt smakfullt arrangerade av NK:s skickliga dekoratörer. De femton yrkeskategorier, som är representerade, är: skolkökslärarinna, sömmerska, husföreståndarinna, hemmafru, hårfrisörska, kvinnlig postgirokontorist, hovmästarinna, kvinnlig socialarbetare, mannekäng och fotomodell, mekaniker, poliskonstapel, stadsbud, kammarmusiker, brevbärare och målare.

Förlägg söndagspromenaden till NK och Hamngatan!

★

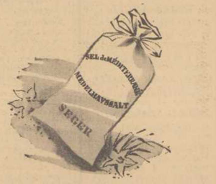

Bada i Medelhavet — hemma!

En underbart frisk och stimulerande doft kännetecknar den nya SEGER-produkten SEL de MÉDITERRANÉ, Medelhavssalt, som nu introduceras av NK i Ljusgården. Namnet "Medelhavssalt" har en reel bakgrund — det salt som ingår i Sel de Méditerrané *är* från Medelhavet. Trevlig, fodrad påsförpackning, som bibehåller doften **5:50**

Ljusgården

★

En fullträff — en nyhet!

After SHAVE Lotion

heter ett nytt rakvatten, speciellt tillverkat för NK, som i morgon presenteras i Ljusgården (vid samma disk som Medelhavssaltet). Det har precis den litet kärva, maskulina doft, som herrar föredraga. Ett utomordentligt uppfriskande rakvatten, i allra högsta kvalitet. Pris **9:50**

Ljusgården

★

Engelsk Panama!

NK har fått in en tidig leverans av engelska dräkttyger i Panama, i mörkt marin, rött, mörkbrunt och havannabrunt. Bredd 145 cm., pris per meter **41:65**
Dito brunmelerat **24:60**
Dessutom *svenska och engelska flaneller* i kamgarn, i ett flertal olika grå nyanser. Bredd 140/150 cm., pris från per meter **23:75**

Manufakturhallen, 1 tr.

★

Se Marianne Richters keramiska tuppar!

Den kända textilkonstnärinnan vid Märta Måås-Fjetterströmateljéerna, *Marianne Richter*, slog sig härom året på, då ännu mer som en hobby, att arbeta i keramik. Hennes ämnesval var originellt — "tupp, tupp och ingen höna". Så småningom blev produktionen så stor att hennes keramiska alster var mogna för en allmän presentation. Ulf Hård af Segerstad skriver i det just utkomna numret av B.M.T. bl. a.: "Den största förtjänsten i Marianne Richters tuppkeramik är att hon avstått ifrån varje försök att göra en keramisk avbildning av en fågel utan i stället lekt fram en form, som visserligen liknar en tupp men i grund och botten är en självständig form". Ett uttalande som ger konstnärinnans produktion i ett nötskal. Hennes lilla kollektion på NK är en stimulerande bekantskap för keramikälskare. Ni finner den i

Konstindustrihallen, undre bottenvån.

P. S. Några typer av Marianne Richter presenteras samtidigt i Manufakturhallen, 1 tr.

A/B Nordiska Kompaniet

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.